

Boekproeverij Identiteit

ONDERBOUW

De boeken binnen het thema identiteit gaan over zelf-ontdekking, relaties, keuzes maken, mentale gezondheid, verwerking en ontwikkeling. Binnen dit thema kunnen veel onderwerpen aan bod komen. Er is dus veel om uit te kiezen.

Lijsters

1

Blauwe dagen

Cajo Cazemier

Leesniveau 1

Vroege Lijsters

Vanaf 10 jaar

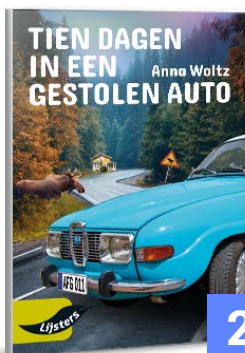
Verdriet

Vriendschap

Persoonlijke ontwikkeling

“ Toen haar vader weer beneden was, pakte Janna haar schetsboek. Met een grijs potlood tekende ze zichzelf, opgerold in bed, haar kussen in haar armen. Zo lag ze vaak. Ik ben niet ziek, schreef ze er in blokletters onder. Maar er klopte iets niet. Je zou zeggen dat het simpel was, dacht Janna de dagen hierna. Je stapte op de fiets en ging gewoon naar de dokter, klaar. Maar wat kon die voor haar doen? Ze kon niet bedenken of die gedachte terecht was. Als er een pil bestond die de problemen in haar leven op kon lossen, ja, dan wel... Alles voelde zo zwaar, alsof ze honderd kilo met zich mee moest dragen en ze de ene voet nauwelijks voor de andere kon zetten. Een tekenpotlood optillen, dát ging nog net, en opnieuw tekende ze zichzelf, kromgebogen met een zware rugzak op haar rug. Ze ging naar beneden. ‘Pap, bel de dokter maar.’ Maar ze wilde er alleen heen, en met pijn in haar buik zat ze de volgende middag in de wachtkamer van dokter Van Dongen. Ze was hier niet vaak geweest, ze had alleen een vage herinnering aan de vrouw die haar even later binnenriep de spreekkamer in. Janna gaf haar een hand en ging op de stoel tegenover het bureau van de huisarts zitten. ‘Wat kan ik voor je doen?’ vroeg dokter Van Dongen. ‘Ik... Ik voel me de laatste tijd niet zo goed,’ begon Janna, en tot haar ergernis stonden de tranen alweer in haar ogen. ‘En wat versta jij onder je niet zo goed voelen?’ Janna vertelde en de huisarts luisterde aandachtig. ‘En hoe komt dat?’ vroeg ze toen Janna zweeg. ‘Is er iets veranderd de laatste tijd, is er iets gebeurd?’ Janna zuchtte. ‘Ik weet het niet. Ik voel me wel vaker zo... Maar misschien...’ Ja, ze wist het wel. Het was sinds het uitging met Niels. ‘Vertel maar.’ De zachte, bemoedigende stem van haar huisarts vroeg haar terug te gaan naar dat moment in maart. ”

Copyright © Cajo Cazemier en uitgegeven met een licentie van Uitgeverij Ploegsma

2

Tien dagen in een gestolen auto

Anna Woltz

Leesniveau 1

Vroege Lijsters

Vanaf 12 jaar

Avontuur

Familie

Zelfontdekking

“ Heel vroeg in de ochtend schrok ik wakker van een snerpand gerinkel. Eerst dacht ik dat het de wekker was en dat ik naar school moest. Maar ik kampeerde hier dus echt niet in mijn bed in Rotterdam. Een keiharde punt prikte in mijn zij en ik had het ijskoud. Ik draaide me om en daar lag Jonas, heerlijk in mijn slaapzak gewikkeld. En naast zijn hoofd trilde en rinkelde een telefoon. ‘Jonas!’ Ik gaf hem een geweldige por. ‘Veel te vroeg...’ mompelde hij. ‘Het is geen wekker, idioot! Het is je telefoon.’ Ik keek op het verlichte scherm. Onbekend nummer. Ik gaf hem de telefoon en hij hield hem slaperig tegen zijn oor. ‘Hallo?’ Meteen schoot hij overeind. ‘Papa!’ Had ik ooit gezegd dat het hem niks kon schelen dat zijn vader was ontvoerd? Ik had het dus mis. Man, wat was die jongen blij. Uitgelaten schreeuwde hij onverstaanbare Zweedse woorden in zijn telefoon. Ik had het gevoel dat ik naar Lassie zat te kijken die na een tocht van duizend kilometer zijn baasje weer ziet. Woef! Woef! Woef! En je weet precies wat hij wil zeggen. Maar zodra zijn vader een paar woorden had kunnen antwoorden, hield Jonas op met schreeuwen. Fluisterend begon hij vragen te stellen. Steeds bezorgder, steeds ongeduldiger. Ik wreef in mijn handen en huiverde. En toen was het gesprek opeens afgelopen. Midden in een vraag werd de verbinding verbroken. ‘Papa?’ Hij bleef zijn telefoon aan zijn oor houden. ‘Papa!’ Hij keek me aan. De lucht achter de rots begon langzaam roze te worden, dus ik kon zijn gezicht weer zien. Zijn kin trilde. ‘We moeten naar Ben toe.’ Hij stond op. ‘Nu.’ ‘Ik kom die rots niet af.’ Ik klappertandde. ‘Ik heb het veel te koud.’ Hij wilde iets zeggen, maar toen zag hij dat hij de hele slaapzak had en ik niks. ‘Een kwartier om op te warmen.’ Hij kwam naast me zitten en sloeg de slaapzak om ons heen. ‘Dan is het ook wat lichter.’ Hij wreef ruw over mijn rug om me warm te maken. ‘Is hij in gevaar?’ vroeg ik. ‘Je vader?’ ”

Copyright @ tekst 2008, 2009, 2019 Anna Woltz en uitgegeven met een licentie van Em. Querido's Uitgeverij BV

3

Rebel met vleugels

Marcel Roijaards

Leesniveau 2

Jonge Lijsters

Vanaf 13 jaar

Avontuur

Mythologie

Vriendschap

“ We zwijgen en kijken elkaar ongemakkelijk aan. Het volgende gedeelte zouden we liever overslaan. Het is pijnlijk als een vriend je grootste vijand wordt. Hij verdient het niet om in ons verhaal voor te komen. Helaas kunnen we niet om hem heen. Hij zal er nog een grote rol in gaan spelen. Vol afkeer noemen we zijn naam: Kostas. Ooit trokken we elke dag met hem op. Hij was wat ouder dan wij en een kop groter. Alle andere kinderen in Knossos waren als de dood voor hem. Hij kon zomaar iemand beetpakken en tegen de grond smijten. Wij hadden niets te vrezen. Om de een of andere reden had hij ons als vrienden uitgekozen. Waarschijnlijk vond hij het fijn dat we jonger waren. Hij wilde de leider zijn en dat er tegen hem werd opgekeken. Altijd bepaalde hij wat we zouden gaan doen. Achteraf klinkt het vreselijk, maar toen vonden we het heel stoer om met hem samen te zijn. Hij maakte katapulten en demonstreerde hoe je er een eekhoorn mee uit de bomen kon schieten. Het liefst bouwde hij hutten. Niet in de bomen, maar verscholen onder de grond. Dagenlang stond hij zwetend te graven en nam ons dan vol trots mee naar binnen in zo'n donker hol. Op een dag zaten we er bij elkaar en liet hij een mes rondgaan. We moesten allemaal een sneetje maken in onze pols en drukten onze polsen daarna tegen elkaar. 'Vrienden voor het leven,' zei hij plechtig. We geloofden hem, totdat Icarus verscheen. Vanaf het allereerste moment hadden Kostas en Icarus een hekel aan elkaar. Regelmatig vlogen ze elkaar in de haren. Kostas vond Icarus een aanstellerige uitslover. Icarus vond hem een lompe zak en lachte hem uit als hij wilde bepalen wat we zouden gaan doen. Hij peinsde er niet over om in een benauwd hol te gaan zitten. Hij wilde dansen in de zon en wij volgden hem. Ons leven werd een feest, maar Kostas wilde er niets van weten. Wanneer wij muziek maakten, stond hij verscholen in een donker hoekje. Hij vond het onverdraaglijk dat iedereen achter Icarus aanliep. Op onverwachte momenten schoot hij tevoorschijn uit de schaduw en probeerde hem te slaan. Icarus wist zijn vuisten altijd lachend te ontwijken. Dat maakte Kostas nog razender, vooral als Icarus hem een gezellige avond toewenste in de duisternis. ”

Copyright © 2012 Marcel Roijaards en uitgegeven met een licentie van Uitgeverij Querido

4

De executie

Daniëlle Bakhuis

Leesniveau 2

Jonge Lijsters

Vanaf 13 jaar

Sociale media

Verraad

Maatschappijkritiek

“ Kun je sterven van angst? Letterlijk, bedoel ik. Dat je het ene moment nog leeft – je knieën: slap. Je tanden: klapperend in je mond. Je hart: alsof het zich een weg naar buiten wil banen – en het volgende moment: dood. Afgelopen. Over en uit. Niet eens tijd om je laatste adem fatsoenlijk uit te blazen. Op het moment dat ik de enorme kooi in stap, vraag ik me af of dat zo erg is: sterven van angst. Waarom moeten mensen altijd moedig zijn? Wat is er mis met een ouderwets potje schijterig bang zijn voor alles? Het heeft me in ieder geval de afgelopen jaren een hoop ellende weten te besparen. De kooi wiebelt een beetje als ik in het midden ervan mijn houvast zoek. Het ding hangt aan een vuistdikke kabel een paar centimeter boven de grond. Ik zet mijn voeten op het roodgeschilderde kruis op de bodem van de kooi. De claustrofobie laait meteen weer in me op, ook al kan ik door deze tralies meer zien dan in de raamloze cel waar ik de afgelopen weken heb doorgebracht. Ik probeer de grootte van de kooi in te schatten. Als je zo lang opgesloten hebt gezeten als ik, verzin je de gekste dingen om jezelf te vermaken. Drie flinke passen in de lengte, gok ik. En ruim twee passen in de breedte. In de bovenste hoeken van de kooi, op ooghoogte in de spijlen en schuin vooraan in de bodem zitten kleine camera's. Mijn ogen blijven hangen bij de camera in de bodem: een glanzend rood bolletje. Dat zal een mooi actieshot opleveren als de bodem straks onder me vandaan klapt. 'Handen.' Het speeksel in mijn mond smaakt zuur als ik mijn handen naar de bewaker – een lichaam alsof hij het 's ochtends oppompt, een kaaklijn waaraan je je zou kunnen bezeren – uitsteekt. Hij keurt me geen blik waardig als hij met zijn vingerafdruk mijn handboeien losmaakt. 'Dank je,' zeg ik, meer uit gewoonte dan dat ik het ook echt meen. Hij gromt een keer en trekt dan met een onnodig harde klap de getraliede deur achter zich dicht. ”

Copyright ©2019 Daniëlle Bakhuis en uitgegeven met een licentie van Uitgeverij Unieboek

Boekproeverij Identiteit

ONDERBOUW

Lijsters

5

IJzerkop

Jean-Claude van
Rijckeghem

Leesniveau 3

Jonge Lijsters

Vanaf 13 jaar

Emancipatie

Identiteit

Vrijheid

“ Moeder komt op klompen de kamer in. Ik kijk zo onschuldig mogelijk. Wat scheelt er? Mijn rokken reiken tot mijn enkels, mijn witte blouse is tot in mijn hals dichtgeknoopt en mijn haar ligt netjes in een vlecht. ‘En je hoofddekse!’ Van een haakje in de hoedenplank plukt ze weer dat vreselijke kapje met die ronde klep. Ze drukt het kapje over mijn hoofd en propt mijn vlecht erin. Ik kan door die klep niet meer naar links of rechts kijken en mijn goddelijke gelaat wordt volledig onzichtbaar voor de blikken van jongemannen. Moeder knoopt de brede linten van het ding stevig vast onder mijn kin alsof het een oorlogshelm is die mijn maagdelijkheid moet beschermen. ‘Au, niet zo hard,’ zeg ik. ‘Niet zeuren, Constance,’ zegt ze. ‘Zo’n kapje is helemaal de mode in Parijs.’ ‘Ja,’ antwoord ik. ‘In de tijd dat grootmoeder haar melktanden nog had.’ Moeder negeert mijn opmerking en waarschuwt mijn broer: ‘Pieter, jij let op je zus.’ ‘Reken op mij,’ zegt paus Pieter de Vrome. ”

Copyright ©2019 Jean-Claude van Rijckeghem en uitgegeven met een licentie van Jean-Claude van Rijckeghem en Em. Querido's Uitgeverij BV

6

Grondvuur

Mirjam Gielen

Leesniveau 2

Jonge Lijsters

Vanaf 13 jaar

Loyaliteit

Oorlog

Schuld

“ Ik herkende niets, helemaal niets. Straten, gevels, uithangborden waren verdwenen en hadden plaatsgemaakt voor puin. En stof, dichte wolken van grijs stof die alles vervaagden. Toch wist ik dat ik bij de winkel was waar mijn zus Corrie werkte. Mijn benen waren de weg gelopen die ze zo goed kenden, automatisch. Zelfs nadat ik vanuit de verte had gezien dat de vliegtuigen die overvlogen, op de terugweg naar Engeland, honderden bommen als een zilveren regen boven de stad uitstortten. Een tel later had een gruwelijk lawaai de vrieskou in stukken gescheurd en zag ik rook opstijgen en grote stofwolken mijn kant uit komen. Er was vuur geweest, stank, geschreeuw en het doffe rommelen van instortende muren. Ik was blijven lopen. Ik kon niet anders, ik kon niet stoppen, ik móést doorlopen. Mijn hersenen wilden niet snappen wat ik zag en hoorde; herkenbare vormen die uit bergen stenen en planken staken, kreten vanuit kelders. Mijn lichaam was blijven doorgaan als een blikken opwindspeeltje. En nu was ik er, mijn innerlijke veer afgewonden. Nu hoefde ik alleen mijn zus nog maar te vinden en alles zou goed zijn. We zouden samen naar huis gaan en vertellen wat we gezien hadden: ‘Zo veel bommen, ma, je wist niet wat je meemaakte! Die rotzakken hebben het hele centrum platgegooid.’ ”

Copyright ©2018 Mirjam Gielen en uitgegeven met een licentie van Blossom Books

Noordhoff

In het vervloekte hart

Rima Orie

Leesniveau 2

Jonge Lijsters

Vanaf 13 jaar

Vooroordelen

Zelfacceptatie

Sociale ongelijkheid

“Voordat ze op kon kijken om het monster in de ogen te kijken, trok een beweging haar aandacht. In de verte, op de gladgestreken rivier, voer een korjaal, badend in het rode licht van de bloedmaan. Een eenzaam figuur stond kaarsrecht in het midden van de boot. Priya's ogen werden groter. Het was geen geest of oermonster. Dat betekende dat het een mens was. Maar geen normaal mens; zij kwamen niet buiten tijdens de bloedmaan. Het was een bloedkind. Zoals zij. Priya's adem stakte in haar keel. De dreunende voetstappen stopten en de wind ging liggen. Er was iets veranderd. Priya kwam overeind en hees Umed vlug op haar rug. Een pijnscheut ging door haar schouder, maar ze liet niet los. Met één hand hield ze zijn handen stevig vast, zodat hij niet weggleed, en zo droeg ze hem de trap op. Buiten adem bereikte ze het voordek. De deur knalde open en hun moeder, haar gezicht en handen verborgen achter doeken, kwam naar voren om Umed aan te pakken. Ze zei niets, maar haar donkere ogen, net zichtbaar tussen de beschermende stof, boorden zich in die van Priya. Ze las woede. Teleurstelling. Angst. Samen trokken ze Umed omhoog en droegen hem naar binnen. Zodra de deur achter hen dichtsloeg, wist Priya dat er heel veel problemen op haar stonden te wachten.”

Copyright ©2022 Rima Orie en uitgegeven met een licentie van Moon, Amsterdam 2022

Het zusje van

Carlie van Tongeren

Leesniveau 2

Jonge Lijsters

Vanaf 13 jaar

Schaamte

Sociale druk

Vooroordelen

“‘Hé, zet die bak eens tussen ons in, voordat jij ze allemaal opeet!’ Nadia buigt snel over me heen om de schaal m&m's van de bank te pakken. Daar heeft ze zeker een punt: ik vind m&m's met pinda's erin de beste uitvinding op eetgebied ooit. ‘Oké, daar gaan we weer,’ zegt Nadia met volle mond. Stralend drukt ze op play en ik kruip nog wat dichterbij haar aan onder het pluizige fleecedekentje. Donderdag is al sinds de brugklas onze vaste serie-bingewatch-avond en we zijn net begonnen aan een nieuw seizoen Riverdale. Vanavond kunnen we extra lang kijken omdat de leraren morgen staken (hoera!), en ook de rest van mijn weekendplanning ziet er veelbelovend uit. En dan trekt Archie, een van de hoofdpersonages, op het scherm ook nog zijn t-shirt uit om te gaan boksen. Soms heb je zo'n gevoel dat het leven gewoon goed is. Zo goed dat niemand's perfect geposeerde zonnebrilfoto op social media je van je stuk kan brengen. Mijn telefoon trilt. ‘Pff,’ verzucht Nadia theatraal. ‘Is dat nou wéér Orlando?’ Ik geef haar een schouderduwtje. Terwijl ik me over mijn telefoon buig, kan ik mooi mijn bloesjes verbergen tot ze wegtrekken. ‘O, het is mijn vader. Wat heeft hij nou te zeuren op onze serieavond? Laat maar, hoor.’ We kijken verder. Maar mijn telefoon trilt ook verder. Ik kan me niet meer concentreren op de tv en beantwoord zijn derde oproep toch maar. ‘Pap, wat...’ ‘Liv, er is iets gebeurd.’”

Copyright ©2020 Carlie van Tongeren en uitgegeven met een licentie van Blossom Books